

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2To/49/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315010382
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8315010382.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Evy Rešatkovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.04.2016, v trestnej veci proti obžalovanému Y. U. L., pre zločin prevádzacstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona, o odvolaní obhajcu obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/120/2015 zo dňa 03.09.2015 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku vec v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovaného Y. U. L. vinným zo spáchania zločinu prevádzacstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 11.5.2008 v čase okolo 05.00 hod. v katastri obce Ubľa, okres Snina, v úmysle získať pre seba finančnú výhodu vo výške minimálne 500,- eur, pomáhal osobe V. A. V., ktorá nie je občanom Slovenskej republiky, ani nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, nelegálne prekročiť štátnu hranicu Slovenskej republiky z Ukrajiny mimo hraničného prechodu, medzi hraničnými znakmi 122-134 a ďalej ju viedol do vnútrozemia SR, následne v obci Ubľa pre nich zabezpečil odvoz do mesta Snina osobným motorovým vozidlom zn. Y. J., U.: R.-XXXAH, ktoré riadil S. R., pričom dňa 11.5.2008 v čase o 20.20 hod. na štátnej ceste I/74 na križovatke Stakčín - Kalná Roztoka - Kolonica, okres Snina, boli kontrolovaní hliadkou OHK PZ Ubľa.

Za to mu podľa § 355 ods. 2 Tr. zákona uložil za použitia § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní troch rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, § 51 ods. 1, 2 Tr. zákona súd obžalovanému výkon uloženého trestu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov s probačným dohľadom.

Podľa § 51 ods. 3 písm. d/ Tr. zákona obžalovanému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze vstupu do hraničného priestoru medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou počas výkonu podmiennečného trestu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote písomne odôvodnené odvolanie obhajca obžalovaného. Upozornil, že aj napriek tomu, že v predmetnej veci bolo vedené konanie proti ušlému, nebolo umožnené obhajcovi na hlavnom pojednávaní riadne uplatniť všetky procesné práva, nakoľko po prednesení obžaloby prokurátorom na hlavnom pojednávaní dňa 03.09.2015, nebol predsedom senátu obhajca vyzvaný, aby mohol zaujať k obžalobe stanovisko, pričom predseda senátu bezprostredne nato umožnil vylúch svedkov prokurátorovi. Napriek návrhu prokurátora v obžalobnom návrhu, aby

na hlavnom pojednávaní boli vypočutí svedkovia A., V. Z. a V. J. súd prvého stupňa týchto svedkov ani nepredvolal, a ani ich výpovede na hlavnom pojednávaní neboli prečítané a dokonca nebola prečítaná ani výpoveď samotného obžalovaného tak, ako to bolo navrhnuté prokurátorom v obžalobe. Vzhľadom na zásadné rozpory vo výpovediach obžalovaného z prípravného konania a svedkyne V. A. V., ktorej výpoveď na hlavnom pojednávaní bola prečítaná, bolo povinnosťou súdu tieto rozpory riadnym spôsobom na hlavnom pojednávaní vysvetliť, čo však súd prvého stupňa nevykonával. Tým pádom neboli zachované procesné postupy pred vydaním samotného rozsudku, pričom ani prokurátor na výsluchu svedkyne netrval, aj napriek tomu, že jej vypočutie na hlavnom pojednávaní sám navrhol, pričom pre riadne ustálenie skutkového stavu a rozhodnutie súdu sa zdá byť výsluch svedkyne nevyhnutným. Namietal aj výšku uloženého trestu, a to s prihliadnutím na minulosť obžalovaného, keďže nemá žiaden záznam v registri trestov a to ani v krajine svojho trvalého bydliska, tak vzhľadom na okolnosti prípadu, ako aj pomery páchatelia mohol a mal súd prvého stupňa obžalovanému uložiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestu stanoveného v osobitnej časti Trestného zákona, keďže trest uložený súdom prvého stupňa sa zdá byť neprímerane prísny aj s vzhľadom na dobu, ktorá ubehla od času kedy malo dôjsť ku skutku. Na základe vyššieho uvedeného preto navrhol, aby odvolací súd vyhovel odvolaniu a to proti výrokom rozsudku o vine a treste, ako aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo, tento rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe podaného odvolania preskúmal krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj konanie napadnutým výrokom rozsudku predchádzajúce a dospel k záveru, že konanie trpí podstatnými chybami, v dôsledku ktorých vznikajú pochybnosti o správnom skutkových zistení a v dôsledku ktorých nie je vlastne ani možné správnosť napadnutých výrokov dôsledne preskúmať.

Súd prvého stupňa totiž pri svojom rozhodovaní vychádzal z dôkazu, resp. dôkazov, ktoré neboli v konaní pred súdom prvého stupňa ani vykonané.

Takýmto dôkazom je výpoveď svedkyne V. A. V., o ktorú súd prvého stupňa oprel závery o skutkovom stave, ale predovšetkým závery o vine obžalovaného tak, ako sú prezentované vo výroku rozsudku. Svedkyňa V. A. V. na hlavné pojednávanie konané dňa 03.09.2015, aj napriek návrhu prokurátora v obžalobe na jej vypočutie, nebola predvolaná, čo je zrejmé z nariadeného termínu hlavného pojednávania na č.l. 231. Následne bez toho, aby dôvody vysvetlil, resp. rozhodol, prečo ustúpil od výsluchu svedkyne, jediného priameho svedka trestného činu, jej výpoveď z prípravného konania postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a/ Tr. poriadku na hlavnom pojednávaní konanom dňa 3.9.2015 prečítal, a to konkrétne výpoveď na čísle listu 158-161 zo dňa 12.5.2008. No časť výpovede svedkyne, rozhodná pre ustálenie skutkového stavu, je protokolovaná na č.l. 163 (resp. č.l. 88) zo dňa 13.5.2008. Až v tejto časti výpovede svedkyňa jednoznačne a bez pochybností opoznala osobu, ktorá ju previedla cez hranice republiky ako osobu obžalovaného, ktorá bola vyobrazená na cestovnom doklade, ktorý bol zaznamenaný na videozázname a taktiež z neho bola vyhotovená fotokópia. Bol to cestovný doklad číslo C vydaný na meno Y. L., nar. XX.X.XXXX. Vo výpovedi zo dňa 12.5.2008, ktorá bola prečítaná na hlavnom pojednávaní, totiž len popisovala, akým spôsobom sa dostala na územie Slovenskej republiky a kto ju počas prekročenia štátnej hranice sprevádzal a previedol na územie republiky, pričom až do opoznania osoby obžalovaného, o tejto osobe nevedela nič bližšie povedať, len ju pomenúvala ako muža s menom „Y.“.

Súčasne, podľa krajského súdu, pre postup podľa § 263 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku, teda pre prečítanie výpovede svedkyne ako svedka, ktorý sa v danom štádiu trestného konania stal nedosiahnuteľným, čo môže len krajský súd predpokladať, keďže tento postup súdu prvého stupňa nebol žiadnym spôsobom odôvodnený, neboli splnené podmienky.

Podľa § 263 ods. 3 písm. a/ Tr. poriadku zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní

ho nebude možné vypočúť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca.

Opierajúc sa o ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď Rt 8 Tz 87/1986) pre záver o tom, že svedok je pre účely hlavného pojednávania nedosiahnuteľným, je v prvom rade nevyhnutné, aby súd svedka najsamprv riadne na hlavné pojednávanie predvolal, aj napriek tomu, že ide o osobu, ktorá sa dlhodobo zdržiava v cudzine, keďže tam má dlhodobý pobyt a je občiankou tohto štátu. Z obsahu trestného spisu je zrejmé miesto pobytu svedka z ostatnej výpovede svedkyne zo dňa 26.02.2014 vykonanej v mieste trvalého bydliska príslušnými justičnými orgánmi Moldavskej republiky v rámci právnej pomoci. Tu krajský súd poznamenáva, že ani táto výpoveď svedkyne na č.l. 148-150, nebola na hlavnom pojednávaní prečítaná. Až potom, čo by sa súdu nepodarilo svedka predvolať na hlavné pojednávanie, by mohol ustáliť, že svedok je nedosiahnuteľný a jeho predchádzajúce výpovede na hlavnom pojednávaní prečítať.

Tu je potrebné ešte zdôrazniť, že existencia prekážky brániacej osobnému výsluchu svedka a jej charakter musia byť spofahливо zistené tak, ako každá iná okolnosť, ktorú treba v rámci trestného stíhania dokazovať. Skutočnosť, že svedok sa z akýchkoľvek dôvodov zdržuje v cudzine sama osebe neodôvodňuje záver, že svedok nemôže byť osobne vypočutý pred slovenským súdom pre nedosiahnuteľnosť a že sú preto splnené podmienky na prečítanie jeho výpovede podľa § 263 ods. 3 písm. a/ Trestného poriadku. Pokiaľ možno podľa vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, alebo aj na bezzmluvnom základe takého svedka predvolať z cudziny, zákonná podmienka nedosiahnuteľnosti je splnená vtedy, až keď je zrejmé, že sa svedok na výsluch do Slovenskej republiky dobrovoľne nedostaví.

Ďalej v odôvodnení rozsudku prvostupňový súd ustálil skutkový stav a záver o vine obžalovaného, nepriamo, aj na základe výpovedí svedkov A.. V. Z. a V. J., ktorých výpovede na hlavnom pojednávaní neboli ani prečítané. Menovaní svedkovia boli riadne v procesnom postavení svedka v prípravnom konaní vypočutí. Ich vypočutie na hlavnom pojednávaní opäť prokurátor navrhol v obžalobnom návrhu. Ani v tomto prípade nie je možné zo samotnej zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 03.09.2015, ale aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, zistiť na základe čoho sa súd rozhodol, že svedkov predvolávať na hlavné pojednávanie nebude a teda ich nebude ani vypočúvať a súčasne nie je ani zrejmé, prečo ich výpovede na hlavnom pojednávaní neboli ani prečítané. Súd prvého stupňa sa dokonca pri takomto návrhu prokurátora ani neriadil ustanovením § 272 ods. 3 Tr. poriadku v spojení s § 277 ods. 2 Tr. poriadku a teda nerozhodol o odmietnutí týchto dôkazov, a teda výsluchu menovaných svedkov, či už z dôvodu, že by takýto dôkaz obsahoval okolnosti nepodstatné pre rozhodnutie, alebo okolnosti, ktoré by bolo možné zistiť z už skôr navrhnutých dôkazov.

Súd prvého stupňa teda oprel svoje závery o ustálení skutkového stavu a závery o vine obžalovaného na základe prečítanej výpovede obžalovaného postupom podľa § 258 ods. 4 Tr. poriadku a následne, ako už bolo konštatované na základe nezákonne získaného dôkazu, a to prečítanej výpovede menovanej svedkyne, menovaných svedkov, ktorých výpovede na hlavnom pojednávaní prečítané neboli a títo svedkovia na hlavnom pojednávaní ani neboli riadne vypočutí. Na hlavnom pojednávaní boli vypočutí iba svedkovia J.U. a S. Y..

Podľa názoru krajského súdu vzhľadom na podstatné rozpory, na ktoré poukázal aj obhajca v odvolaní, vo výpovediach obžalovaného a svedkyne, obžalovaný poprel, aby vôbec na území Slovenskej republiky v čase rozhodnom bol, kedy malo dôjsť k spáchaniu skutku dňa 11.5.2008 a ostatný krát sa na území Slovenskej republiky mal zdržiavať v roku 2004, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa, vykonať dokazovanie výsluchom svedkyne (prípadne v prípade splnenia zákonných podmienok aspoň prečítať zápisnicu o jej skoršej výpovedi), keďže jej výpoveď má podstatný význam pre správne posúdenie veci. Taktiež súd prvého stupňa mal pre ustálenie skutkového stavu vypočúť aj svedka V. J., ktorý vlastne požiadal svedka S. Y., aby obžalovaného a svedkyňu odviezol z ich obce do mesta Snina. Taktiež mal byť vypočutý aj A.. V. Z., ktorý bol službu konajúcim kolegom J. Y., ktorí v rámci výkonu služby zastavili motorové vozidlo, ktoré riadil S. Y., a v ktorom sedeli obžalovaný a svedkyňa.

O to viac sa javí potreba vypočutia všetkých svedkov, ktorí boli vypočutí v prípravnom konaní tak, ako to navrhol prokurátor, keďže v predmetnej trestnej veci sa vedie konanie proti ušlému, a teda všetky dôkazy boli vykonávané v neprítomnosti obvineného. Vzhľadom na to, že dôkaz, ktorý mal preukazovať,

že obžalovaný v čase rozhodnom previedol svedkyňu cez štátnu hranicu SR vykonaný na hlavnom pojednávaní nebol, menovaní svedkovia by mali okrem iného na hlavnom pojednávaní, po ich výsluchu, mať možnosť riadne opoznať osobu obžalovaného podľa pravidiel upravených v § 126 Tr. poriadku. Za tým účelom bude úlohou súdu prvého stupňa formou justičnej spolupráce, resp. prostredníctvom právnej pomoci cez justičné orgány Moldavskej republiky, zabezpečiť fotografiu osoby obžalovaného z centrálného registra obyvateľov alebo dokladov totožnosti, či cestovných dokladov vedených na meno Y. L., nar. XX.XX.XXXX, číslo C

Súdne konanie je okrem iného ovládané zásadou bezprostrednosti vyplývajúcou z ustanovenia § 2 ods. 19 Tr. poriadku, podľa ktorého súd smie pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané. Uvedená zásada je potom bližšie konkretizovaná v ustanovení § 278 ods. 2 Tr. poriadku, podľa ktorého súd môže pri svojom rozhodovaní prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Vzhľadom na uvedené súd oprel svoje závery o ustálení skutkového stavu a vine obžalovaného o dôkazy, ktoré na hlavnom pojednávaní ani vykonané neboli.

V dôsledku uvedených chýb sa napadnutý rozsudok javí ako nepreskúmateľný a jeho skutkové zistenia ako nejasné a vzbudzujúce pochybnosti o ich správnosti.

Naviac, pochybnosti sú aj o zákonnosti vykonania konania proti obžalovanému Y. L. ako proti ušlému. Okresný súd, hoci adresa pobytu obžalovaného v cudzine je známa a na tejto už v minulosti aj zásielky preberal (viď čl. 200), sa totiž ani nepokúsil obžalovanému na túto adresu v cudzine doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie. Tak si ani neoveril, či sa obžalovaný pobytom v cudzine aj v tomto štádiu vyhýba trestnému stíhaniu, teda či podmienky na konanie proti ušlému trvajú naďalej a či nepominuli.

V novom konaní bude preto okresný súd musieť vytknuté chyby napraviť a vzniknuté nedostatky odstrániť.

V prvom rade bude potrebné, aby okresný súd skúmal, či dôvody pre konanie proti ušlému trvajú a to minimálne tým, že na hlavné pojednávanie predvolá aj obžalovaného.

Ďalej bude nevyhnutné na hlavné pojednávanie predvolať menovanú svedkyňu. Až v prípade, že sa svedkyňa na hlavné pojednávanie dobrovoľne nedostaví, bude mať súd prvého stupňa splnené podmienky pre postup podľa § 263 ods. 3 písm. a/ Tr. poriadku. Prečítať bude potrebné všetky výpovede svedkyne a to v celom rozsahu.

Taktiež bude povinnosťou súdu prvého stupňa predvolať doposiaľ nevypočutých svedkov na hlavnom pojednávaní A. V. Z., ako aj V. J., aby sa vyjadrili ku skutočnostiam nimi uvádzanými v prípravnom konaní aj na hlavnom pojednávaní, a to z dôvodu už konštatovaného, že v predmetnej veci sa vedie dokazovanie v rámci konania proti ušlému. Len pri takto vykonanom dokazovaní bude môcť obhajca obžalovaného, ktorý sa trestného konania vedeného voči nemu neúčastí, riadne uplatniť všetky práva na obhajobu v mene obžalovaného, keďže v konaní proti ušlému koná a má všetky práva a povinnosti v postavení obžalovaného práve jeho obhajca.

Ako už bolo vyššie uvedené, doplniť dokazovanie bude potrebné aj v otázke opoznania osoby obžalovaného. Tu je potrebné poukázať najmä na svedecké výpovede A. V. Z. z 12.5.2008 a 21.8.2013, v ktorých výslovne vyhlásil, že by páchatela predmetného trestného činu vedel opoznať.

Bez odstránenia vyššie naznačených nedostatkov, doplnenia dokazovania v naznačenom smere, prípadne vykonania aj dôkazov ďalších, vykonanie ktorých sa ukáže byť potrebným nebude možné vo veci spravodlivo rozhodnúť.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.